

EBAVÕRDSUSE VÄHENDAMINE

Head kaasmõtledajad,

ENL on noortevaldkonna arengukava ette valmistades kogunud sisendit rohkem kui 3000 organiseerunud ja organiseerumata noorelt (NOVO konverents, Suvekool 2012, väärtuste seminarid, osaluskohvikud, struktuurne dialoog noortega ja erinevad arutelud).

Oleme selle põhjal teinud kokkuvõtte kõige olulisematest ettepanekutest, mida nüüd teile saadame.

Kui me tahame, et noortevaldkond vähendaks ebavõrdsust, siis peame me võimaldama noortele osalusvõimalused olenemata tema kasvukeskkonnast (sh pere võimalustest), regioonist (sh KOVi võimekusest) ja terviseprobleemidest või puudest tingitud takistustest.

Lisaks on osalema sattumise eelduseks, et noor saaks otse või läbi talle lähedal seisvate inimeste infot erinevatest võimalustest. Ilma teadlikkuseta pole võimalust osaleda.

Neid tingimusi täitmata võib noortevaldkond ebavõrdsuse vähendamise asemel hoopis suurendada ning veelgi süvendada ebavõrdsust.

Kogutud sisendi põhjal saame esitada järgmised ettepanekud:

Võimalus osaleda noorteühendustes ja –projektides ning huvitegevuses

- Võimaldada noorteühingutes ja –projektides osalemine olenemata perekonna rahalistest võimalustest. Vabastada vaesuses ja vaesusriskis noored osalustasudest, transpordikuludest jm kuludest. Suurendada noorteühingute riiklikku aastatoetust kindla protsendi võrra kõigile ühingutele, kes eelpool nimetatud tingimust on nõus täitma. Kohustus noor kõigist kuludest vabastada ei laieneks välisreisidele.
- Toetada täiendavalt noorteühendusi läbi erivajadustega (puuetega) noorte kaasamisega seotud kulude katmise.
- Võimaldada vaesuses ning vaesusriskis noortele rahaliste takistusteta huvitegevuses osalemine. Selleks täiendada Riigikogus hetkel kaalutavat ringiraha vaesemate noorte jaoks ESF vahendite ja omavalitsuse kaasrahastusega, et võimaldaks neile tasuta osalemise.

Regionaalsed erinevused

- Seada KOVidele miinimum-kohustused noorsootöö toetamise osas ning rahastada seda riigi poolt.

- Parimate lahenduste saamiseks võimaldada täita miinimumkohustuse nõudeid ka läbi KOVide vahelise koostöö. Oluline on tähelepanu pöörata teises omavalitsuses huvitegevuses osalemise lihtsustamisele. KOVide vahelise ühistegevuse toetamine on ka üks eurovahendite kasutamise prioriteete.

Terviseprobleemide ja puuetega noored

- Laiendada praegust tasuta invatransporti koolidesse ka koolivälise huvitegevuse tarbeks. Praegu on paradoksaalne olukord, kus noore „aktiivsus“ tekitab perele olulisi lisakulusid või ei ole see pere võimaluste piiratuse tõttu üldse võimalik.
- Kehtestada noortele mõeldud asutustele universaalse disaini põhimõtted ehk siis võimaldada nende kasutamine ka puude või terviseprobleemide korral. Meedet saab rahastada Euroopa Regionaalarengu Fondist.
- Noorteinfo portaalide ja olulisemate veebilehtede tegemisel arvestada kuulmis- ja nägemisraskustega noortega. Rahastada ESFi vahenditest.
- Võimaldada puude või terviseprobleemiga noore abistajal/saatjal noortelaagris osavõttusuta osalemine. Rahastada ESFi vahenditest skeemi alusel, kus 75% kulust katavad ESF vahendid ning ülejäänud kohalik omavalitsus (taotlemine läbi omavalitsuse).

Riski oludes noored ja alaealised õigusrikkujad

- Luua elukoha vahetamise mõjutusmeede. Alternatiivina praegusele erikooli saatmisele või järeltegevusena peale erikoolis osalemisele toetada elamist väljaspool senist elukeskkonda (õpilaskodus või kohalikus perekonnas). Pakkuda ajutises elukohas vajalikud tugiteenused, huvitegevus ja võimalus teenida taskuraha tehes mõnda kogukonnale kasulikku tööd. Meede läheb kokku kolme ESF prioriteediga (väljalangevuse vähendamine, mitteformaalse õppe ning tööturul konkurentsivõime tõstmisega).
- Toetada ennetusprojektide läbiviimist sh KOVide koostöös (ESF vahendid).
- Toetada püsiva ja toimiva tugisüsteemi loomist ning noorteühenduste kaasamist töös riski oludes elavate laste ja noortega.
- Lühendada mõjutusmeetmete rakendamiseks kuluvat aega ning koolitada juurde spetsialiste vähem kasutatavate (näiteks lepitus) meetmete ning heade praktikate (näiteks Norra näitel) rakendamiseks. Koolitada rohkem tugiisikuid.
- Toetame nii vanematega tegelemist – pereõpetus noortele vanematele, vanemate nõustamine ja toetamine, kui ka vanemate kohustuste ja õiguste seadusega määratlemist – vanematele pakutavad koolitused, kohustuslik nõustamine. Lisaks suurem rõhk peretööl nii riskioludes elavate peredega kui ka peredega, kus on alaealine õigusrikkuja.
- Igale riskinoorele, alaealisele õigusrikkujale, piisav järelhooldus, mis tõstaks kasutatud meetmete tõhusust ning vähendaks ohtu noorte tagasipöördumiseks endiste käitumiste ja eluviiside juurde.